

Name: At-tia Altaf.

Subject: Punjabi.

← سوال نمبر 1 - "چونہڑاں" بکھوں ارشد میرد - ٹچکر ڈھنڈ
نوں واضح کرو۔

1. تعارف:

ارشد میر دا پورا ناں ارشد حسین اے۔ آپ
13 جون 1931ء نوں لاہور وچ میر عطا د گھر پیدا ہوئے۔
ارشد میر اُردو ۽ پنجابی د لکھاری سیں۔ پنجابی وچ اوہناں دی
حسیت اشنا ہے۔ نگار ۽ طنز و مزاح نگار دی اے۔ اوہناں دا
چھوٹا "چونہڑاں" طنز و مزاح ناں ہر دور تحریراں اے جیہ
اے۔ ارشد میر د طنز و مزاح د سبب منظر وچ
پنجاب دی تہذیب و ثقافت، معاشرتی اصلاح ۽ قدماں دی
پامال دی گل بات نظر آندی اے۔ آپ نے اہل - اہل -
بی دی ڈگری مئی ۱۹۶۱ء وکالت پاروں گورنمنٹال وچ پڑھا
ناں سکایا ۽ اخراج ۱۹۹۱ء نوں وفات پائی۔

2. "چونہڑاں" دا دیوانہ۔

جسٹس "چونہڑاں" دا واحد جوہر
اے جیہذا لغوی مطلب سوئی دی ٹوک ۽ جھن ۽ طنز وغیرہ اے۔
کتاب د سبب ملے اے کتاب د عنوان "چونہڑاں"
د لکھا بریکٹ وچ "طنز و مزاح" لکھا ہویا اے۔ لہذا
لکھاری نے آپ ای طے کرنا اے کہ کتاب وچ شامل
مضمون طنز ۽ مزاح سیں۔ کتاب د کل 192

صفحہ نمبر۔ جس۔ جدرکہ مضمونان دی تعداد ۱۴۔ مضمونان دا
سرناویں درج ذیل ہن۔

1. دیباچہ	2. چاچا نورا
3. کنڈھ گوانڈھ	4. چٹی چترا
5. سنڈو فانی	6. تقریر دافن
7. چچماں	8. حق پر سیا دانہ دھان
9. بگ	10. بس دا سفر
11. رے دا بولا	12. بھجے دی جج
13. چچماں جگئی	14. پروپے

جی > جو بھڑاں دافنی فکری تجزیہ / ارشد میر دا بھگڑ ڈھنگ۔

ارشد میر پنجابی نثر وچ طنز و مزاح دا حوالے نال آگواں
وچ مٹے جاندا ہن۔ اوہ اپنی اس کتاب دا مڑھ وچ
"بوسنی" دا عنوان نال کتے دیباچہ وچ اپنے بارے اکھدا ہن۔

"پنجابی نثر وچ یا س بکھیرا اے جو بھڑاں ای پئی کتاب اے
جسٹوں اس سر دے دی بوسنی سمجھنا چاہیدا اے۔ ایہ
مضمونکا دا مضمون سادے و پھریاں، پساں تے گلہاں
بیزاں وچوں لے دے ہن۔"

ارشد میر دیاں تحریراں وچ مزاح دا رنگ غالب رہیا اے۔
اویں شعوری طور تے طنز نہیں کیتا پر کدھرا کدھرا مزاح دا
قال طنز ہی شامل ہو گیا اے۔ اویں دیاں تحریراں وچ
معلومات دا قال قال خوش گواری ہی ملدا اے۔

4. "چونہڑاں" وچ معاشرتی حالات دی عکاسی :-

ارشدمیر حساس ہے باریک بین نگہاری ہون والے نال نال معاشرے والے ڈونگے مشاہیر، کارویں، فیر سونے سیاہ والی گل ایسے کہ اوہناں دا پیشہ وکالہ اے۔ ایسے پیشے وچ اوہناں لوکاں دی زندگی دیاں ناسیمادیاں، شکلاں، اوکڑاں، تعلقاں توں بڑے ہنڑیوں سوک وکھیاں محسوس کیتاں۔ ایہو ای محسوساں جیوں دریاں دل رکھن والے ارشد میر دے قلم راس چونہڑاں دی شکل وچ سادے تیکر اپڑیاں اے معاشرتی ناسیمادیاں ساڈے سامنے چوہڑی جاگڑی شکل وچ آکھیاں۔

5. "چونہڑاں" وچ پسند و ریشل دی جھلک :-

ارشدمیر دے

کچھ انشائیہ شیری زندگی بارےں جدہ کچھ انشائیہ پسند و ریشل دیاں سچیاں تصویراں پیش کرتا ہے۔ سادے پسند و ریشل پہلے دیاں سچی تصویرت ہے من کچھو دیاں اقدار و رویاں توں اوہناں اپنییاں تحریراں راسی ہمیشہ لئی نرندہ کرتا اے۔ اچ لوکے بھاویں "پک" میں ہمد، شیراں وچ "جے" دا دواج مک کپا اے۔ پنڈاں شیراں دا ناٹی وی فٹنی ہو گیا اے۔ لیر اپنییاں لکھتاں وچ یگ رقص ہے "پنڈ دا ناٹی" بارےں اپنی کو ہر دین جاگڑاں دے دی عکاسی کہ انجان بندہ وی جنگی بھلی سوجھ حاصل کریندا اے۔

6. تہذیبی و ثقافتی قدراں دی بنیادی دانوس :-

ارشدمیر نے "چونہڑاں"

دے ذریعے سالوں ایس گل کون جانو کروایا اے کہ ویلا گزرن دے نال نال ساڈی پنجاب دھرتی دی تہذیب و ثقافت

وچ کيسه تبديلين ارتقاء پذير يونينان پڻ۔ مڃاب دي تهذيب
و ثقافت هزاران سال پراڻي ا۔ پر علائق ڊيان خاص تهذيبي وروائي
قدران يونينان پڻ جهڙيان اوڀري خاص بهان يونينان پڻ۔ پنجابي
دي اپني هون آيت مري تهذيب و ثقافت ڪ اوڀري بربادي
و تباهي دانوم اوڻيان اين مضمونان وچ بيان ڪيا ا۔ اوڻيان
دامهون "ڀگ" "پروپي" ريس حوالے نال خاص مثالان
پڻ۔

۷. حقيقت نگاري:-

ارشدهر د مضمون پڙه ڪ جهڙي

سه نالن وڌي ٿي ام خوبی سامه ڪندي ا۔ اوڻيان دي
حقيقت نگاري ا۔ اوڻيان هفا سٽر د رنج حوالتي دايرتي
هتر جانبداري ڪ ڪهلي اڪو نال مشايد ڪرت حقيقي رڻ وچ
پيش ڪر ديا ا۔ ارشد هر نون خوابان مثالان وچ دينا
پند پڻ۔ اڪل دوائ روضه د مسائل زندگي نون ساک
ڪ ٿور انداز نال قاري د سامه پيان پڻ۔ اس حوالے نال
"بچي دي جڳ" "ڪنڌ ڪوانڌو" "جڳ پيرا" ارشد هر دي غلطي
ڪ فني بهر د دامونه ٻولرا ثبوت پڻ۔

۸. ارشد هر دا "چونڀڙان" وچ عزائم ڪردار:-

ارشدهر نون

مزاج نون دي وچ خاص ملڪ حاصل ا۔ اوڻيان د
عزائم ڪردارن ڪ عزائم انداز ڪ مضمونان وچ برافوضي
رڻ بهر ڪ قارڻي لڻي تفرج دا سامان هيا ڪيا ا۔ هر مزاج
د نال جهڙا ٻهلا ٻهلا طرز ا اوڀر نون قاري نون

مسون سمجھن لے اہراج دی سِرھ وی رتی ا۔ "چاچا لورا"
 "کڑھ گوانڈھ" "ہے دی جیج" "جما جگنی" "چچاں" مزام
 مہنوالی پن۔

۹. "چونہراں" وچ پنجالی اکھاں دی وکوں:-

اکھاں رکھاوت

یا حزب المثل کسے وی زبان دی امر نادا باعث یونہی پن۔
 ایہ جھوٹ جھوٹ بول کلک و داس دا خزانہ یونہی پن۔ ایہاں
 بولان دی جیہ بالکل انج ای یونہی ا۔ جیوں سمندر توں کوز
 وچ بند کردتا یو۔ ایہاں اکھاں پچھ لہیاں لہیاں کھانیاں واپیاں پن
 چہناں داس پاجوڑ جھوٹ جیہ بول دی صورت وچ پن
 کر دتا جانا ا۔ ارتر میر دیاں مثالان وکوں۔

1. جے پگ پنیں کاپت پنیں -

2. کم دانہ کاج دار ویری اناج دا -

3. جی او ڈھڈاجی - کوں ای مڑتوں ای دھی

۱۰. غیر مہنوی طوائف:-

غیر مہنوی طوائف دا احکاس یونہی ا۔ پر ایہ طوائف طبیعت توں
 گراں پنیں گزردی۔ کھوں ج مزاج دا غیر غالب یونہی یاروں
 قاری مہنواں وچ کھساریندا ا۔ یعنی لے مہنواں "پروچہ"
 "پگ" "ر" "حقہ" "ج" "جی" "صرا" پن ایہاں وچ طوائف توں
 ا۔ جے حوالے نال ایہ مواد مہنوں وچ شامل کردا گیا
 ا۔ کہ ایہ مہنوں حوالہ جاتی مواد پن کئے پن سزا وین دے حوالے
 نال پرہیزار دی کشنگ وی باکی مہنوی۔

۱۱۔ سماجی برائیاں دل دھبان :-

ارشد میر نے اپنے مضمونوں کے ذریعہ ساڈا دھبان سماجی برائیاں دل وی دوائیاں۔ ایسے اوہ سماجی برائیاں من جہناں دی قہم کوں ساڈے سماج کے متوسط، معکوک الحال کے تھلویں میل کے نوک پری طرح متاثر یورپ ہن۔ بخلا طبقہ مڑھوں ای اعلیٰ طبقہ کے ظلم دی چکی وجہ پسا کرپیا۔ سب کے سارے وسائل اے حاکم طبقہ مل ماری بیٹھا اے نریاں، مظلومان دا استحصال یورپیا۔

۱۲۔ زبان کے بیان :-

مضمونوں دا اسلوب یعنی انداز بیان بلاشبہ منفرد ڈھنگ دا اے۔ پڑھن والا اسلوب دا اثر یوئے مڑھ کوں لے کے اخیر تک مضمونوں نوں پڑھ کے ای دم لیتا اے۔ اوہناں دا مزاج انداز قاری لئی تفریح طبع را مسلمان سپہ اکرا اے۔ طنز قاری کے دل و دماغ دیاں طاقتیاں کھولدا جاندا اے۔ فقہ ایہ کہ قاری اسٹائے پڑھن مگروں نہ صرف مسرور ہوتا اے سگوں سارے ساریاں حقیقتاں وی اوہا آئے کشمکش جو جانریاں من

۱۳۔ مگدی گل :-

مگدی گل بھول پروفسر خالد بھالوں درج ذیل اے۔ "ارشد میر پوری اک ہنس مکھ ہے ملنسار بندہ سن۔ اچھے دے دھی دور وچ کوئی بندہ بل دھیل لئی کسے دے چترے کے روئے پھوٹدا اے۔ اوہ بندہ پوری کائنات دا حسن اے۔ دراصل مزاج کے بچے پیریاں سوچلے ریزاں نکلیاں یونریاں ہن۔ ارشد میر نکلیاں نکلیاں گلاں وچ وڈیاں وڈیاں حقیقتاں بیان کر جاندا ہن۔ ارشد میر اہل مٹھو پنجابی نوں اپناں نکلتاں وچ پھٹھن پھٹھن لئی ساہو دتا اے۔"